

שאלה 1

$$P(Y = 1|X = 1) = \Phi(\beta_0 + \beta_1 X), \quad \hat{\beta} = \begin{pmatrix} 0.7803 \\ -0.5253 \end{pmatrix}, \text{Cov}(\hat{\beta}) = \begin{pmatrix} 0.0145 & -0.0092 \\ -0.0092 & 0.0101 \end{pmatrix} = V$$

$$\hat{\theta} = x^T \hat{\beta} \sim N(\theta, x^T V x) \rightarrow \begin{cases} \theta_L = \hat{\theta} - z_{1-\frac{\alpha}{2}} \sqrt{x^T V x} \\ \theta_U = \hat{\theta} + z_{1-\frac{\alpha}{2}} \sqrt{x^T V x} \end{cases} \rightarrow P(Y = 1|X = 1) \in [\Phi(\theta_L), \Phi(\theta_U)]$$

$$x = \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix} \rightarrow \hat{\theta} = 0.7803 - 0.5253 = 0.255$$

$$x^T V x = (1, 1) \begin{pmatrix} 0.0145 & -0.0092 \\ -0.0092 & 0.0101 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix} = (1, 1) \begin{pmatrix} 0.0053 \\ 0.0009 \end{pmatrix} = 0.0062 \rightarrow \sqrt{x^T V x} = 0.0787$$

$$\alpha = 0.05 \rightarrow z_{1-\frac{\alpha}{2}} = 1.96 \rightarrow z_{1-\frac{\alpha}{2}} \sqrt{x^T V x} = 0.1543$$

$$\begin{cases} \theta_L = 0.255 - 0.1543 = 0.1007 \\ \theta_U = 0.255 + 0.1543 = 0.4093 \end{cases} \rightarrow P(Y = 1|X = 1) \in [\Phi(0.1007), \Phi(0.4093)]$$

$$\rightarrow P(Y = 1|X = 1) \in [0.5401, 0.6589]$$

בשל מגבלת הערכים בטבלה שמצורפת למבחן, התקבל גם הפתרון $[0.5398, 0.6591]$, לפי $[\Phi(0.10), \Phi(0.41)]$.

שאלה 2

נסמן $Q_m \sim \text{Pois}(e^{\alpha+\theta_m})$, $m = 1, \dots, M$ וכן $\sum_m Q_m = N$ ו- $\sum_m e^{\theta_m} = 1$, כמו כן נסמן $\beta_m = e^{\alpha+\theta_m}$. הסכום של מ"מ פואסוניים $x_1 \sim \text{Pois}(\beta_1), \dots, x_M \sim \text{Pois}(\beta_M)$ מתפלג פואסון עם פרמטר $\sum_m \beta_m$ ולכן:

$$\sum_m \beta_m = \sum_m e^{\alpha+\theta_m} = \sum_m e^\alpha \cdot e^{\theta_m} = e^\alpha \sum_m e^{\theta_m} = e^\alpha \rightarrow P(N = n) = \frac{(\sum_m \beta_m)^n e^{-\sum_m \beta_m}}{n!} = \frac{(e^\alpha)^n e^{-e^\alpha}}{n!}$$

מכאן כי הפילוג המותנה יהיה:

$$\begin{aligned} P(Q_1, \dots, Q_M | N = n) &= \frac{\prod_{m=1}^M \frac{(e^{\alpha+\theta_m})^{Q_m} e^{-e^{\alpha+\theta_m}}}{Q_m!}}{\frac{e^{n\alpha} e^{-e^\alpha}}{n!}} = \frac{n!}{\prod_{m=1}^M Q_m!} \cdot \frac{\prod_{m=1}^M (e^{\alpha+\theta_m})^{Q_m} e^{-e^{\alpha+\theta_m}}}{(e^\alpha)^n e^{-e^\alpha}} \\ &= \frac{n!}{\prod_{m=1}^M Q_m!} \cdot \frac{\prod_{m=1}^M (e^\alpha)^{Q_m} \prod_{m=1}^M (e^{\theta_m})^{Q_m} \prod_{m=1}^M e^{-e^{\alpha+\theta_m}}}{(e^\alpha)^n e^{-e^\alpha}} \\ &= \frac{n!}{\prod_{m=1}^M Q_m!} \cdot \frac{(e^\alpha)^{\sum_m Q_m} \prod_{m=1}^M (e^{\theta_m})^{Q_m} e^{-\sum_m e^{\alpha+\theta_m}}}{(e^\alpha)^n e^{-e^\alpha}} = \frac{n!}{\prod_{m=1}^M Q_m!} \cdot \frac{(e^\alpha)^n \prod_{m=1}^M (e^{\theta_m})^{Q_m} e^{-e^\alpha \sum_{m=1}^M e^{\theta_m}}}{(e^\alpha)^n e^{-e^\alpha}} \\ &= \frac{n!}{\prod_{m=1}^M Q_m!} \cdot \frac{(e^\alpha)^n \prod_{m=1}^M (e^{\theta_m})^{Q_m} e^{-e^\alpha}}{(e^\alpha)^n e^{-e^\alpha}} = \frac{n!}{\prod_{m=1}^M Q_m!} \cdot \prod_{m=1}^M (e^{\theta_m})^{Q_m} = \text{Mult}(n; e^{\theta_1}, \dots, e^{\theta_M}) \end{aligned}$$

כלומר הפילוג המותנה הוא מולטינומי.

א. נשתמש בפרמטריזציה מהצורה $Y = W\eta + \epsilon$:

עבור המודל המלא

$$\begin{pmatrix} 92 \\ 80 \\ 65 \\ 75 \\ 86 \\ 91 \\ 56 \\ 69 \\ 56 \\ 34 \\ 57 \\ 54 \end{pmatrix} = Y = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 0 & -1 \\ 1 & 1 & 0 & -1 \\ 1 & 0 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1 & -1 \\ 1 & 0 & 1 & -1 \\ 1 & -1 & -1 & 1 \\ 1 & -1 & -1 & 1 \\ 1 & -1 & -1 & -1 \\ 1 & -1 & -1 & -1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \mu \\ \alpha_1 \\ \alpha_2 \\ \beta_1 \end{pmatrix} + \epsilon, (X^T X) = \begin{pmatrix} 12 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 8 & 4 & 0 \\ 0 & 4 & 8 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 12 \end{pmatrix} \rightarrow (X^T X)^{-1} = \frac{1}{12} \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & -1 & 0 \\ 0 & -1 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

$$X^T Y = \begin{pmatrix} 815 \\ 111 \\ 101 \\ 63 \end{pmatrix} \rightarrow \hat{\eta} = (X^T X)^{-1} X^T Y = \frac{1}{12} \begin{pmatrix} 815 \\ 121 \\ 91 \\ 63 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 67.9167 \\ 10.0833 \\ 7.5833 \\ 5.25 \end{pmatrix}$$

$$\hat{Y} = \begin{pmatrix} 83.25 \\ 83.25 \\ 72.75 \\ 72.75 \\ 80.75 \\ 80.75 \\ 70.25 \\ 70.25 \\ 55.5 \\ 55.5 \\ 45 \\ 45 \end{pmatrix} \rightarrow e = Y - \hat{Y} = \begin{pmatrix} 8.75 \\ -3.25 \\ -7.75 \\ 2.25 \\ 5.25 \\ 10.25 \\ -14.25 \\ -1.25 \\ 0.5 \\ -21.5 \\ 12 \\ 9 \end{pmatrix} \rightarrow SSE = \|e\|^2 = 1177$$

עבור המודל החלקי (פתרון מלא; כיוון שהמודל מאוזן, ניתן היה פשוט להשמיט את האומד של β_1 תוך מתן הסבר מתאים)

$$\begin{pmatrix} 92 \\ 80 \\ 65 \\ 75 \\ 86 \\ 91 \\ 56 \\ 69 \\ 56 \\ 34 \\ 57 \\ 54 \end{pmatrix} = Y = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \\ 1 & -1 & -1 \\ 1 & -1 & -1 \\ 1 & -1 & -1 \\ 1 & -1 & -1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \mu \\ \alpha_1 \\ \alpha_2 \end{pmatrix} + \epsilon, (X^{0T} X^0) = \begin{pmatrix} 12 & 0 & 0 \\ 0 & 8 & 4 \\ 0 & 4 & 8 \end{pmatrix} \rightarrow (X^{0T} X^0)^{-1} = \frac{1}{12} \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & -1 \\ 0 & -1 & 2 \end{pmatrix}$$

$$X^{0T} Y = \begin{pmatrix} 815 \\ 111 \\ 101 \end{pmatrix} \rightarrow \hat{\eta}^0 = (X^{0T} X^0)^{-1} X^{0T} Y = \frac{1}{12} \begin{pmatrix} 815 \\ 121 \\ 91 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 67.9167 \\ 10.0833 \\ 7.5833 \end{pmatrix}$$

$$\hat{Y}^0 = \begin{pmatrix} 78 \\ 78 \\ 78 \\ 78 \\ 75.5 \\ 75.5 \\ 75.5 \\ 75.5 \\ 50.25 \\ 50.25 \\ 50.25 \\ 50.25 \end{pmatrix} \rightarrow e^0 = \hat{Y} - \hat{Y}^0 = \begin{pmatrix} 5.25 \\ 5.25 \\ -5.25 \\ -5.25 \\ 5.25 \\ 5.25 \\ -5.25 \\ -5.25 \\ 5.25 \\ 5.25 \\ -5.25 \\ -5.25 \end{pmatrix} \rightarrow SSE^0 - SSE = \|e^0\|^2 = 330.75$$

$$\rightarrow F = \frac{\frac{SSE^0}{1}}{\frac{SSE}{8}} = 2.2481 \sim \mathcal{F}_{1,8}$$

פתרון נוסף לסעיף זה: כיוון שמדובר במודל מאוזן, ניתן לפתור גם באמצעות הנוסחה

$$F_{AB} = \frac{\frac{n \sum_i \sum_j (\bar{y}_{ij.} - \bar{y}_{i..} - \bar{y}_{.j.} + \bar{y}_{...})^2}{(I-1)(J-1)}}{\frac{\sum_i \sum_j \sum_k (y_{ijk} - \bar{y}_{ij.})^2}{N - IJ}}$$

ב. תחת H_0 יש 9 דרגות חופש, יש שני קונטרסטים לכן הערך הקריטי יהיה $t_{1-\frac{\omega}{2K},9} = t_{1-\frac{0.05}{4},9} = t_{0.9875,9}$ נמצא ערך זה ע"י

אינטרפולציה:

$$t_{0.9875,9} = t_{0.975,9} + \frac{0.9875 - 0.975}{0.99 - 0.975} (t_{0.99,9} - t_{0.975,9}) = 2.262 + \frac{0.0125}{0.015} (2.821 - 2.262) = 2.262 + \frac{5}{6} \cdot 0.559 = 2.7278$$

נביט במטריצת הקונטרסטים:

$$\Psi = \begin{pmatrix} 1 & 0 & -1 \\ 1 & -1 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \alpha_1 \\ \alpha_2 \\ \alpha_3 \end{pmatrix} \rightarrow Var(\hat{\Psi}) = \sigma^2 \begin{pmatrix} \frac{1^2}{4} + \frac{0}{4} + \frac{(-1)^2}{4} \\ \frac{1^2}{4} + \frac{(-1)^2}{4} + \frac{0}{4} \end{pmatrix} = \sigma^2 \begin{pmatrix} \frac{1}{2} \\ \frac{1}{2} \end{pmatrix}$$

האומד לשונות תחת H_0 הוא $s^2 = \frac{1}{12-3} \sum (Y - \hat{Y}^0)^2 = \frac{1}{9} \cdot 1507.75 = 167.5278$ ולכן אומד סטיית התקן הוא $s = 12.9433$.

האומדים לערכי הקונטרסטים:

$$\Psi = \begin{pmatrix} 1 & 0 & -1 \\ 1 & -1 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \alpha_1 \\ \alpha_2 \\ \alpha_3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2 & 1 \\ 1 & -1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \alpha_1 \\ \alpha_2 \end{pmatrix} \rightarrow \hat{\Psi} = \begin{pmatrix} 2\hat{\alpha}_1 + \hat{\alpha}_2 \\ \hat{\alpha}_1 - \hat{\alpha}_2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 27.75 \\ 2.5 \end{pmatrix}$$

רווחי הסמך בשיטת בונפרוני: $\psi^{(k)} \in [\hat{\psi}^{(k)} \pm t_{1-\frac{\omega}{2K},df} s \sqrt{V(c)}]$

$$(\alpha_1 - \alpha_3) \in [27.75 \pm 2.7278 \cdot 12.9433 \cdot 0.7071] = [2.7845, 52.7155]$$

$$(\alpha_1 - \alpha_2) \in [2.5 \pm 2.7278 \cdot 12.9433 \cdot 0.7071] = [-22.4655, 27.4655]$$

פתרון תוך שימוש בערך t הקרוב ביותר מהטבלה ($t_{0.99,9} = 2.821$) גם כן התקבל:

$$(\alpha_1 - \alpha_3) \in [27.75 \pm 2.821 \cdot 12.9433 \cdot 0.7071] = [53.5685]$$

$$(\alpha_1 - \alpha_2) \in [2.5 \pm 2.821 \cdot 12.9433 \cdot 0.7071] = [-23.3185, 28.3185]$$

שאלה 4

א.

$$\hat{F}_n(t) = \frac{1}{n} \sum_{j=1}^n I_{\{t_j \leq t\}}$$

ב.

$$\hat{F}_n(t) = \begin{cases} 0 & t < 21 \\ 0.1 & 21 \leq t < 34 \\ 0.2 & 34 \leq t < 45 \\ 0.3 & 45 \leq t < 48 \\ 0.4 & 48 \leq t < 49 \\ 0.5 & 49 \leq t < 50 \\ 0.6 & 50 \leq t < 51 \\ 0.7 & 51 \leq t < 55 \\ 0.8 & 55 \leq t < 73 \\ 0.9 & 73 \leq t < 90 \\ 1 & 90 \leq t \end{cases}$$

שאלה 5

אם המודל (AB, AC) מתקיים אז: $P(B = j|A = i)P(C = k|A = i) = P(B = j, C = k|A = i) = \frac{P(A=i, B=j, C=k)}{P(A=i)}$

$$\rightarrow P(A = i, B = j, C = k) = P(A = i)P(B = j|A = i)P(C = k|A = i)$$

נבחר כעת את הנתונים הבאים, עבור $I = J = K = 2$:

$$P(A = 1) = \frac{1}{3} \rightarrow P(A = 2) = \frac{2}{3}$$

$$P(B = 1|A = 1) = 0.6 \rightarrow P(B = 2|A = 1) = 0.4$$

$$P(C = 1|A = 1) = 0.7 \rightarrow P(C = 2|A = 1) = 0.3$$

כדי שלא יתקיים המודל (AB, C) נדרוש $P(A = i, B = j, C = k) \neq P(A = i, B = j)P(C = k)$, לכן נשנה את ההסתברויות המותנות עבור $A = 2$:

$$P(B = 1|A = 2) = 0.8 \rightarrow P(B = 2|A = 2) = 0.2$$

$$P(C = 1|A = 2) = 0.6 \rightarrow P(C = 2|A = 2) = 0.4$$

לפי הנוסחה $P(A = i, B = j, C = k) = P(A = i)P(B = j|A = i)P(C = k|A = i)$ נקבל את הנתונים הבאים:

A	B	C	π
1	1	1	0.14
1	1	2	0.06
1	2	1	0.09333
1	2	2	0.04
2	1	1	0.32
2	1	2	0.21333
2	2	1	0.08
2	2	2	0.05333

נבפיל את ההסתברויות ב-300 כדי לקבל מספרי תצפיות שלמים:

A	B	C	π	f
1	1	1	0.14	42
1	1	2	0.06	18
1	2	1	0.09333	28
1	2	2	0.04	12
2	1	1	0.32	96
2	1	2	0.21333	64
2	2	1	0.08	24
2	2	2	0.05333	16

בעת נותר להוכיח כי המודל (AB, C) אינו מתקיים. נביט בהסתברות למאורע $(A = 1, B = 1)$:

$$f_{111} = 0.14, f_{112} = 0.06 \rightarrow P(A = 1, B = 1) = 0.2$$

$$f_{111} = 0.14, f_{121} = 0.09333, f_{211} = 0.32, f_{221} = 0.08 \rightarrow P(C = 1) = 0.6333$$

$$P(A = 1, B = 1) \cdot P(C = 1) = 0.2 \cdot 0.6333 = 0.12667 \neq 0.14 = P(A = 1, B = 1, C = 1)$$

כלומר $P(A = i, B = j, C = k) \neq P(A = i, B = j) \cdot P(C = k)$ וגמרנו.